

• 2022 ий — Россияысе калык-влакын тўвыра поянлык идалькышт

ЭН САЙЛАН ШОТЛЕНЫТ

Морко поселкысо йоча книгагудо модельный книгагудо-влак коклаште эртарыме «Золотая полка» лўмым налме верч Всероссийский конкурсышто «Йоча (специализированный) книгагудын эн сай модельный фондшо» номинацийыште кокмышо верым налын. Ты книгагудым капитално олмыктым пашам эртыше ийыште шуктеныт. Ушештарена: тидлан федеральный бюджет гыч 5 миллион тенге ойыралтын.



У сыным налше книгагудышто модмо да жапым веселан эртарыме, компьютер дене пашам ыштыме, йоча-влаклан кельштарыме да краеведений теме дене палдарыше пӧлем-влак улыт.

- Йоча-влаклан модаш кельштарыме вер «Планета детства» маналтеш, - каласкала йоча модельный книгагудын вуйлатышыже Мария Олеговна Александрова. - Тыште нуно 3D-моделирование да оригами манме модыш дене модын кертыт.

«BOOK-тусовка» коворкинг-зонышто ўдыр-рвезе-влак урок деч вара ласкан каналтен але урокым ыштен шинчат. Кумылан-влак ўстембал модыш дене модыт, йоратыме мурыштым колшыт, книгам лудыт.

Кугурак вер «Литературный проспект» зонылан ойыралтын, молан манаш гын тыште семинар ден тўрлӧ мероприятий, курчак представлений, онай ен-влак дене вашлиймаш, конкурс-влак эртаралтыт. Тунемше-влак доклад ден рефератым возымышт, презентацийым ямдылымышт, урокышто пуымо моло заданийылан шуктымышт годым книгагудыштына улло тўрлӧ материаллан энтертен кертыт. Компьютер полшымо дене чыла йодышым писын ра-

шездат да палемдыме пашам тўрыс ыштен каят.

Ме Марий Элыште илена, сандене шке йўлам жаплыман йоча-влаклан изишт годымак ончыктен шогыман. Ты шотышто шочмо кундемнан шкешотан улмыж дене «Краеведушка» лук палдара. Йоча-влаклан онай лийже манын, тошто арвер-влакым чумырымо, тыгак верысе художник-влакын фотосўрет выставкыштым ончыктена, шумлымаш пашамат эртарена.

Модаш, ушым вяндаш, кидпаша дене шинчылташ кельштарыме зоным «Play Day» («Игровой город») манын лўмдена. Тиде пӧлем изирак класслаште тунемше-влакланат, кугурак-шамычланат келша. «Кидалки» интерактивный пырдыжыште нунылан кандаш тўрлӧ онай модыш ончыкталтеш. Тылеч посна интерактивный кок глобусым верандыме. Икманаш, книгагудо гыч лекде, йоча-влак тўна йыр «куда-лыштыт».

Мемнан книгагудышына йочасадыш коштышо ньога-влакат толаш йӧратаг. Нуно интерактивный ўстембал воктечын коранде модаш ямде улыт. Тиде «ушан ўстембал» тўрлӧ сынан 60 модышлан поян. Изи икшыве-влак тушто шотлаш, кудалташ, сўретлаш тунемыт. Нине модышыжо ушакылым пойдараш, вянаш полшат, шонаш туныктат.

Олмыктым пашам шуктымман тауштен, книгагудо чынже денак чот ващалтын. Тушко пуремеке, тидыжым омса лондем гычак ужына. Шке йонтыдылыкшо, каналтен шинчаш, книгам лудаш, урокым ышташ кельштарыме верже, чыла шотыштат йӧнан улмыж дене йоча книгагудо кажнын кумылжым савыра.

«Теве тыште изи лудшына шинчылтеш. Данила мемнан деке кошташ пеш йӧрата, - палдара книгагудын лудмо зал вуйлатышыже Галина Яковлевна Рыбакова - Абоне-

ментыште книгам налмекышт, йоча-влак вигак лектын огыт кае. Тыштак урокым ыштат, ойырен налме книгаштым лудыт. Изирак-влак шкетынат, коча-ковашт денат пырля толыт».

Книга ўмбаке парням пыштен лудын шинчыше тиде эрге дене мыят пелештышым. «Мый 2-шо классыште тунемам. Книгагудыш кажне кечын коштам. Чотыракше йомак келша. Кызыт «Филипокым» лудам», - мане.

А вара туштак книгам налын шогышо самырык ўдырамаш дене мутым ващалтышна; «Ме торащтырак илена да йочам-шамычлан мо кўлешым шкеак налын каем. Икшывем-влак икымше, нылымше да кандашымше класслаште тунемше улыт. Книга ушым пойдараш полша, сандене лудаш кумылышт лийжак манын шонем».

Книгагудын пашаж дене палдарымыж годым Мария Олеговна Александрова «Краеведушка» лукым ончалаш ўжӧ. Топштерлаште ончыктым семынак, тыште сурт-печыште кучылтмо ожнысо арвер-влакым ужаш лиеш. Кўнчылаводнат, ӧравочкат, тагынат, йыдалат, туйысат, кўслеат уло. Ты пӧлемым экспонат дене куандарыше-влак лектынак шогат.

Книгагудышто Тўвыра поянлык идальклан, тыгак Шочмо элым аралыше-влак лўмеш пӧлеклалтше изирак выставкым чумырымо.

А эше тыште идальк пагытлан фотозоным онайын кельштареныт. Тушто пўртўсын чыла тўрлӧ ойыртемжым ужаш да шарнаш кодыш фотом ышташ лиеш.

Изи икшывыда, уныкада-влак дене тышке толын, чылажымат шке ончалын каеда гын, эше сайрак ыле. Книгагудо паша-ен-влак тендам уло кумылын вашлийыт.

Лариса ПЕТРОВА